

Riigikogu Kantslei

Teie: 11.06.2026 nr 2-7/26-164/1

Meie: 25.06.2026 nr 1.1-10.1/26/3184-
2

Vastus Riigikogu sotsiaalkomisjonile

Austatud Signe Riisalo

2023. aastal valmis Haridus- ja Teadusministeeriumi tellimusel Tartu Ülikooli Sporditeaduste ja füsioteraapia instituudi koostatud materjal „Kehaliste võimete mõõtmise kontseptsioon“, millele järgnes TÜ Liikuma Kutsuv Kool programmi poolt 2024 aastal läbi viidud õpilaste kehaliste võimete monitoorimise piloteerimine. Piloteerimine viidi läbi kümnes Eesti üldhariduskoolis ning selles osales kokku 29 liikumisõpetuse õpetajat.

Peamiselt leiti piloteerimise käigus, et kehaliste võimete mõõtmine õpilastele meeldib, tekitab motivatsiooni, paneb neid pingutama ja annab objektiivset tagasisidet. Toodi välja ka seda, et monitooringu läbiviimine eeldab head planeerimist (ruumid, aeg, vahendid) ja õpilaste ettevalmistamist (eesmärgid, olulisus), et vähendada võimalikku testimisega kaasnevat ärevust.

Kehaliste võimete mõõtmise piloteerimise kokkuvõttes (koostatud 2025 aastal) toodi välja ka olulised murekohad, nagu kehaliste võimete mõõtmine erivajadusega õpilastel; testimise tulemuste (andmete) sisestamise, säilitamise ja töötlemise (digitaalne)keskkond ja sellega seotud küsimused ning testimise läbiviimiseks vajalike vahendite kättesaadavus (kõige suurem on vajadus käedünamomeetrite ja piisava suurusega võimla järele; 20m piiksujooksuks).

Koostöös seotud riigiasutuste ja huvigruppidega paneme paika rakendusplaani nii piloodis toodud kitsaskohade ületamiseks, kui ka muude kriitiliste probleemkohtade lahendamiseks. Koos rakendusplaaniga peame hindama ka monitooringu rakendamise ja andmebaasi loomisega kaasnevat investeeringuvajadust ning muid kaasnevaid kulusid. Samuti monitooringu rakendamiseks vajalikke seadusemuudatusi.

Esmajoones tuleb määratleda monitooringu andmete kogumise eesmärk ning kuidas loodav andmebaas täiendab Tervise Arengu Instituudi poolt läbi regulaarselt läbiviidavat Eesti kooliõpilaste tervisekäitumise uuringut (HBSC) ning Eesti õpilaste kasvu uuringut (COSI). Sellest lähtuvalt saame hinnata, mis regulaarsusega monitooringuid läbi viia ning kui laialdane peaks olema valim. Selle hinnangu puhul peame arvestama, et väga laia valimi puhul kaasneb märkimisväärne täiendav halduskoormus nii riigiasutustele kui ka koolidele. Näiteks viiakse keskselt korraldatud tasemetöid läbi vähemalt 10%-lise valimi alusel, kuid mitte lausalisena. See vähendab kõigi osapoolte halduskoormust ning annab poliitikakujundamiseks piisavad andmed.

Vahepeal oli ülesandega tegelemine HTM-i poolt pausil seoses valdkonna eksperdi vahetumisega, kuid viimaste kuude jooksul on toimunud kolm kohtumist LHKK, KUM-i ja Tartu Ülikooli esindajatega ning 30.06.26 toimuvale kohtumisele on kutsutud ka Justiits- ja Digiministeerium, et leida lahendusi andmekaitsega seotud küsimuste lahendamiseks. Haridus- ja Teadusministeeriumi poolt soovime rakendusplaani paika saada sügisel 2026, mis võimaldab alustada vajalike seadusemuudatuste ettevalmistust. Kõige varajasem võimalik aeg seadusemuudatuste vastuvõtmiseks on kevadel 2027, koos tõenäolise jõustumisega 2028. aastast. Seadusemuudatuse vastuvõtmine Riigikogus on aga aluseks, et alustada investeringutega andmebaasi arendusse. Eelduslikult on andmebaasi tarbeks võimalik kasutada olemasolevaid infosüsteeme, mis hoiaks kokku arendusele kuluvat aega.

Uuest õppeaastast alustame aga monitooringu metoodika levitamist ning populariseerimist koolides, jagades õppematerjalide veebis juhendmaterjale ning tutvustades neid liikumisõpetajatele. Sel juhul on õpetajatel koostöös õpilastega võimalik kehaliste võimete teste tundides läbi viia. Ühtlasi on see ka lisatoeks liikumisõpetuse õppekava õpitulemuste “seab eesmärgi kehaliste võimete arendamiseks enda mõõtmistulemuste põhjal” ja “arendab enda kehalisi võimeid, lähtudes seatud eesmärgist” saavutamisel.

Lugupidamisega

Ott Oja
osakonnajuhataja
Alus- ja põhihariduse osakond
Haridus- ja Teadusministeerium
ott.oja@hm.ee